

75 ÅR EFTER "D-DAY"

Bilder från amerikanskt TV-program 2011.

Käglingepojken somöverlevde invasionen i Normandie 1945

Av Per Ragnarson

Soldatnamn som både Strid och Krig dröjde sig kvar runt om i våra bygder efter det svenska indelningsverket med rusthållare och Napoleons terrorisering av Europa i början av 1800-talet. Mårten Krig har sin gata i Käglinge¹. Men också i vår tid har en pojke, född i Käglinge, dragit i krig och fått vara med om den värsta operationen i krigshistorien, "D-Day" i juni 1944, som blev början till slutet på andra världskriget. Alton Lindbergs far Anders (Andrew) Lindberg och mor Ester Lang emigrerade 1923. Anders hade tjänstgjort på regementet i Malmö, men det var långt efter Sveriges sista krig. Alton kom tillbaka 1987 till sitt födelsehem, dagens Pålssonhuset i Käglinge.

"I don't leave Käglinge..."

Det var en av de första söndagarna för visning av 200-åriga Pålssonhuset i Käglinge (från Napoleon-tiden!). Med grannen tvärs över landsvägen stod en klunga äldre personer med en man mitt i gruppen. "Men här kommer han ju!", hojtade grannen, som tydligen hade varit på väg att skicka gruppen hem till mig. Jag gick fram och mötte svenskamerikanen Alton Lindberg från Jamestown N.Y., då 71 år gammal och

Familjerna Lang och Lindberg

Det var Anders Lindberg och Ester Lang som emigrerade från Käglinge 1923 med sonen Nils Anton, född 1916 i Pålssonhuset. Anders far Johan (1850-1928) hade arbetat som dräng på Skarhult, innan han kom till Käglinge. Esters far var taktäckaren och postbudet Nils Kristensson Lang (1852-1933) och hennes mor var Maria Qvist Lang (1853-1944). Ester var sjunde och sistfödda barnet. Gravplatsen för Nils och Maria finns vid grinden på norrsidan av Glostorps gamla del och vårdas av ättlingar. Anders Lindberg blev Andrew i USA och levde till 109 år, som avsutten ryttare alltså intresserad av hästar.

några av hans svenska släktingar. Man talade om för mig att Mr Lindberg hade sagt bestämt ifrån att han inte tänkte lämna Käglinge förrän han hade fått vara inne i det gamla huset.

Jag undrade naturligtvis varför det var så intressant och viktigt och fick snabbt svaret: "B'cause I was born there!". Han hade alltså fötts i huset i mars 1916, vilket vi underligt nog aldrig hade hört något om från dessa arvtagare kommunal mannen och kyrkovärden Gustaf Pålsson (född 1897, död den 14 maj 1987).

Anders Lindberg och hans fru Ester Lang, båda från Käglinge, emigrerade 1923. Anders blev Andrew over there och skall vid upprepade tillfällen ha sagt att det i Sverige är så fattigt och jävligt att han aldrig mer ville komma dit. Kontakten med sonen Alton skulle komma att bestå ända tills han dog 98 år gammal. Den fortsätts nu med de stora familjer som dottern Nancy och sonen Bob har. Släkterna Lindberg och Lang har knutits ihop och besök har utväxlats och så kommer det nog att bli fortsättningsvis med ungdomarna.

Alton Lindberg var en mycket minnesgod man. Från de tidiga barnåren i Käglinge mindes han 1987 att det skulle ha varit en stegen upp till gårdens vind. På den hade han fått klättra upp för att gå och lägga sig för natten i en låda. Stegen finns kvar men vi hade flyttat den. Han mindes gässen som gick på gården och den korta väg som familjen hade flyttat innan den emigrerade.

Men Alton skulle få fler minnen, större sådana. Han skulle så småningom bli amerikansk marinsoldat och överleva den grymma "D-Day" vid Normandies kust, början till slutet på andra världskriget.

Ett brev med minnen

Av sonen Bob har jag fått en kopia på ett brev som Alton skrev till en lokal tidning i New York state. Den följer här översatt i något förkortat skick, men Alton utelämnar de historiskt välkända hemska minnena av tusentals döda unga män:

"Vår D-dag" började faktiskt den 4 juni 1944. Efter att ha varit i flera hamnar för att ta upp extra vapen, ammunition, två radartruckar med besättning, marinpersonal, landstigningstrupper m.m. var vårt skepp "Thomas B. Robertson" klart att lägga ut. "Robertson" var inte ett marinfartyg utan ett Liberty¹ som hade tagits över av marinen för att man därifrån skulle dirigera angörningarna vid Utah Beach och Omaha Beach.

Strax före midnatt meddelade vår kapten att vår destination var någonstans i Frankrike men på grund av dåligt väder över Engelska kanalen skulle vi inte gå ut förrän den 6 juni. Strax före midnatt lämnade vi Portsmouth. När solen steg upp såg vi att vi inte var ensamma på kanalen. Vi var en del av alla tiders största armada – fartyg överallt och flygplan över oss.

När vi närmade oss stranden i Normandie, var oväsendet bedövande. Vi passerade intill slagskeppet "Texas". Alla deras stora kanoner dånade granater mot stranden och mot höjderna där tyskarna hade sina kanoner i stora bunkers.

Vi kastade ankar några hundra meter från stranden och började våra uppgifter som "PD", d.v.s. "Port Director", hamndirigent. Initialerna "PD" var målade på fartygets båda sidor med stora bokstäver. Det fanns bara en eller två signalmän ombord och de signalerade snart riktningar till de

Två Nils Alton i familjekretsen Nordwall. Längst t.v. dottern Nancy och hennes man Bruce. Lille Nils Alton alltså ett barnbarnsbarn.

olika fartygen, vad och var de skulle lossa. Truppfartygen fyllde små båtar med soldater och utrustning. Olika typer av fartyg med soldater eller med soldater och truckar, jeepar eller särskilda LST-fartyg² för tanks tog sig i land och lastade av. Det såg ut som en massförvirring men allt ordnades upp. Slagskepp låg så nära stranden att vi undrade om de skulle gå på grund.

Pråmar lastades från fraktskepp. De drevs av vad som liknade stora utombordsmotorer, så sakta att någon kunde bli träffad av fientlig eld. De länkades sedan samman för att bilda en bro för att lasta av skeppen. Antalet dödsoffer var lägre vid Utah än vid Omaha. Vid Utah hade fienden mest folk från andra länder än Tyskland och vi fick höra av en fånge att de visste att vi var amerikaner och medvetet siktade över huvudet på oss.

Under de första dagarna kom en grupp för fartygskontroll och vi fick ytterligare fyra-fem signalmän. En av dem var Jay Jackson från East Otto, nästan en granne. Omkring 9-10 juni blåste en våldsamt storm upp. Vi höll vår position med båda våra ankare och motorerna i gång.

Några skepp fick slut på bränsle och strandades. Lastpråmar låg överallt. Under åtminstone 48 timmar kunde ingenting lastas av, trots att armén verkligen behövde mycket av det som fanns ombord.

Ingen sov under de närmaste 72 timmarna. Från den första natten hade vi luftangrepp, vanligen kl 10 på kvällen, sedan vid midnatt eller någon timme senare. Varje dag varnade Hitler oss för att vi skulle skjutas bort från stränderna samma natt. Han hade fel.

Vi hade vår senaste luftraid den 25 juli och träffades då av två bomber. Vi stannade vid Utah till den 6 oktober och därefter lastade alla fartygen av vid Cherbourg eller på annan plats.”

Alton på Youtube

Man kan googla på Alton Lindberg och både se och höra honom. Det handlar bl.a. om en med krigsbilder illustrerad intervju 2011 på Youtube, gjorda på äldreboendet i Frewsbury N.Y., där han tillbringade sina sista år. Han berättade lugnt om invasionsdygnen som präglad av den gudstro han hade som baptist. Det som skulle ske, det skulle ske. Han slutade sin livsbana på sjukhus i september 2014. Hans dotter Nancy har berättat att han på dödsbädden året därpå hade två saker att tala om, den kära hustrun Myra som han hoppades få återse hinsides och...de tidiga barnåren i Käglinge. Att hans födelsehem står kvar var honom till stor glädje, lika stor som den överraskning det blev, när han fick veta det inför sitt besök i Sverige. Sommaren 2015 kunde Altons dotter och son med make och maka hälsa på och uppleva en minnesdag, flaggad med blågult och ”Stars and Stripes”. Innan han dog fick han ett barnbarnsbarn som fick bära vidare namnen Nils Alton och det blev en bild.

Familjerna Lindberg och Lang (forts.)

Leif Lang, här med hustrun Eva, pensionerad maskintekniker i Arkelstorp, är ättling till Nils och Maria Lang. Kontakter med familjen Lindberg har etablerats tack vare Pålssonhuset i Käglinge, där

Alton Lindberg föddes 1916.

Han dog 98 år gammal 2014.

Hans barn, Nancy och Bob, har besök huset och kontakter odlas nu med fortsatt släktforskning. Senast var Bob på besök i oktober 2018 med träff hos Ingmar Lindberg och hans fru Ann-Christin.

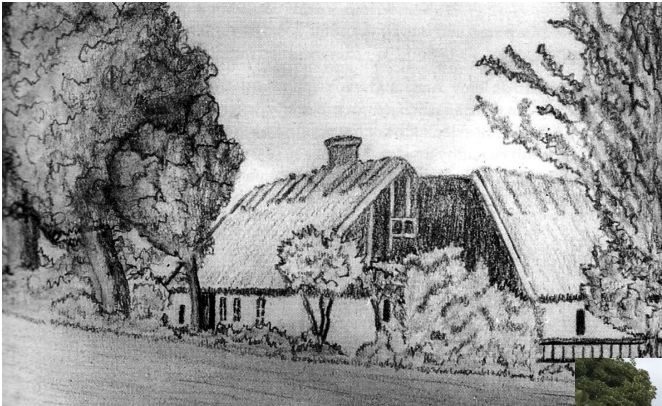
T.v. Bob med hustrun Sammy,

Ann-Christin, Ingmar och Leif Langs kusin Kjerstin Petersson, som bor i Lund.

Alton Lindbergs barndomshem

År 1919, när Alton Lindberg var tre år gammal, bodde familjen alltjämt här på Kjeglinge No 2, nu Pålssonhuset. Teckningen gjordes av den konstnärliga, sjungande postgumman och skomakaren Ester Lunden-Gullander i Toarp (1890-1978). Något år senare flyttade familjen Lindberg till ett numera rivet hus på Källstorpsvägens södra sida. Hans barndomshem lever vidare och spelar en roll som hembygdsminne. Oxie Härads Hembygdsförenings ordförande Robert Jensen berättade vid familjeevenemanget "Pålssondagen" 2018 om olika aktiviteter kring gamla tiders byaliv.

Bilder: Per Ragnarson, Kjell Wihlborg och Eva Lang..

¹Per Nilsson Strid (1847-1885) på Käglinge nr 12., Gustav Peter Gustafsson Strid (1862-1944) på Glostorp nr 8 och Gässie nr 2, m.fl. Mårten Krig (1801-1876). Svenskamerikanska ättlingar till Per Nilsson Strid och Karna Grönberg i

Käglinge besökte Pålssonhuset 2013 och 2018. Anders Orkan (1786-1861) på, Käglinge nr 2 har ättlingar som besökte Pålssonhuset under 2018.

¹ Liberty-fartyg utvecklades av USA under andra världskriget. De massproducerades 1941-1945 för att frakta styckegods och torrlast. Totalt byggdes 2 710 exemplar på 18 olika amerikanska varv. De var på 14 245 ton med en lastkapacitet på 10 856 ton dödsvikt. Farten var 11 knop.

Konstruktionen gjorde att fartygen kunde byggas på cirka 40 dagar, till stor del av icke yrkesvana kvinnor.

² Loading Ship Tanks

